

Richtlijnen voor universeel ontwerp voor leren (Copyright CAST, 2011; SIHO, 2013; Handicap + Studie, 2014)

Wat leer je?	Hoe leer je?	Waarom leer je?
I. Informatie op verschillende manieren aanbieden	II. Verschillende mogelijkheden tot actie en expressie voorzien	III. Verschillende mogelijkheden voor betrokkenheid en engagement creëren
1. Verschillende zintuigen aanspreken	4. Verschillende opties voor verwerking en toepassing aanbieden	7. Op verschillende manieren interesse opwekken
1.1 Mogelijkheden voorzien om de weergave van informatie aan te passen aan de eigen noden 1.2 Alternatieven aanbieden voor auditieve informatie 1.3 Alternatieven aanbieden voor visuele informatie	4.1 Verschillende mogelijkheden aanbieden om te antwoorden en om informatie door te nemen 4.2 Voorzien van toegankelijke materialen en technologische hulpmiddelen, met ondersteuning op maat	7.1 Individuele keuze en autonomie aanmoedigen 7.2 Een hoge relevantie, waarde en authenticiteit creëren tijdens het lesgebeuren 7.3 Een veilig klasklimaat creëren door afleidingen of bedreigingen weg te nemen
2. Structuur bieden en verduidelijken	5. Leerdoelen flexibel evalueren	8. Inzet en doorzettingsvermogen stimuleren
2.1 Woordenschat en symbolen verduidelijken 2.2 Zinsbouw en structuur verduidelijken 2.3 Ondersteunen bij het ontcijferen en begrijpen van teksten, wiskundige tekens en symbolen 2.4 Inzicht bevorderen over verschillende talen heen 2.5 Informatie illustreren met verschillende media	5.1 Verschillende vormen aanbieden om zich uit te drukken (vb. pen en papier, dans, tekenen, powerpoint, video, sociale media, ...) 5.2 Verschillende hulpmiddelen aanbieden om iets uit te werken en vorm te geven (vb. spellingscontrole, gedragskaart, rekenmachine, potloodgreep, ...) 5.3 Leerlingen op verschillende manieren laten tonen wat ze geleerd hebben, met ondersteuning op maat	8.1. Herkenbare lesdoelen formuleren en er meermaals naar verwijzen 8.2. Verschillende bronnen, verschillende manieren van vraagstelling en verschillende evaluatievormen voorzien om uitdaging te blijven bieden. 8.3. Samenwerking en groepsvorming aanmoedigen 8.4. Feedback geven gericht op talenten
3. Inzicht bevorderen	6. Het opstellen van doelen, plannen en strategieën ondersteunen	9. Het inschatten en bijsturen van het leerproces ondersteunen
3.1 Activeren of bezorgen van achtergrondinformatie 3.2 Patronen, kenmerken, ideeën en verbanden aanduiden 3.3 Begeleiden van het verwerken, visualiseren en structureren van informatie 3.4 Transfer en generalisatie verhogen	6.1. Eigen doelen leren formuleren 6.2. Ondersteunen van planning en strategieontwikkeling 6.3. Informatieverwerking en gebruik van bronnen en materiaal ondersteunen 6.4. Het vermogen verhogen om de eigen vorderingen op te volgen	9.1. Hoge verwachtingen stellen en het geloof bevorderen in eigen kunnen om de motivatie aan te scherpen 9.2. Vaardigheden en strategieën aanmoedigen die het probleemoplossend vermogen en de zelfredzaamheid bevorderen 9.3. De ontwikkeling van zelfevaluatie en reflectie stimuleren
Vindingrijke, goed geïnformeerde leerling	Strategische, doelgerichte leerling	Gemotiveerde, doelbewuste leerling